

ZSÍR

Habár szerették, eladták a lakásukat, és
hozzánk költöztek.

Érthető, hogy szerették, mi is szerettük,
gyönyörű parkettás, konvektoros,
kényelmes erkélyes, kesztölci tapétás,
szinte polgári, a város közepén.
Mert még a kisvárosoknak is van közepe.
Aztán mégis elköltöztek hozzánk, a város szélére.
Mert még a kisvárosnak is van széle.

Sokáig azt hittem, anya kívánságára jöttek.
Mert képtelen volt elszakadni tőlük.
Halálát is velük magyaráztam, mert
az ő haláluk után már csak
betegségével küszködve élt anya is öt évet.
Ha nyitva voltak az ablakok, behallatszott a vasútállomás zaja,
nyáron a strandzsivaj. Mi hamar megszoktuk, megszerettük.
Őket zavarta minden. A vasút, a bogarak, a kutyák.
Ha én a környéket luxuskörnyéknek,
ők a házunkat tanyának látták. TANYA.
Hangjában megvetéssel mondta is Kovács papám.
És mama sem lehetett róla jó véleménnyel,
habár ő nem mondta soha,
mert nem sokkal később vettek egy lakást,
nyilván mama intézte az egészet, papa akkor már
túl volt két agyvérzésen, szinte semmit nem hallott,
délben ezért bömböltette a *Jó ebédhez szól a nótát*.

Az új lakást megint a központban vették.
Végül nem költöztek be, közbejött talán
Mama betegsége, aztán halála.

El kellene olvasni a naplóját, amitől mindenki óv,
amit mindenki rejteget. Mi lehet benne?
Apa azt mondta, az egészséget ők akarták.
Miért mondta volna 30 évvel később, ha nincs így?

Nem teljesen igaz, hogy hozzánk költöztek,
hiszen a két család együtt költözött egy harmadik helyre,
de mi laktunk a lakás nagy részében,
és mi voltunk többen.
Ők megtúrt vendégnek érezték magukat.

Ezt csak utólag látom ilyen tisztán,
akkor nem fogtam fel: fontos lett volna,
hogy lakrészük teljesen különálló legyen.
Erre hogy nem gondolt akkor senki?
Csak közben merült fel, de mielőtt megoldhatták volna,
leváltak rólunk végül. Így oldották meg.
Vagy leválasztották őket rólunk. Így oldódott meg.
Meghaltak hamar. Nem akartak zavarni,
nem akarták, hogy zavarjuk őket.

Mamával csak néhány évig laktunk együtt,
aztán Papa is meghalt, ugyanabban az ágyban
haldoklott, mint a felesége.
Mamáról az egyik emlékem:
azt gondolta, ha felveszünk valamit a tévéből,
a videofelvételen látszani fog
a tévé képernyőjén tükröződő szoba. Ami furcsa,
mert tévéjük viszonylag hamar lett, és okos nő volt.
Bárcsak igaza lett volna,
most megnézhetném,
ahogy ott ülünk a nappalinkban,
és mindketten alig várjuk, hogy igazunk legyen.

Nekem is sok hasonló tévedésem volt már. Több, mint neki.
Például, hogy a benzinkutak a benzinlelőhelyekre épülnek.
Argentínában argentinaianul beszélnek. Ilyenek.

Emlékszem, szerettem elkísérni munkába menet,
mert nyugdíjas korában is állást vállalt, varrónőként,
mert pénzügyhöz is értett. És ügyesen rajzolt.

Mama tanított meg rántottát sütni.
Sokszor vettem hasznát ennek,
mikor nem volt otthon semmi és senki,
mert anyáék kezelésre mentek.
A rántotta, mint az anya karján megégett bőr
(gyerekkori baleset).
Szerettem csókolgatni anya kezét.
A rántottát is szerettem.

Most valamiért úgy rémlik, mama rám bízta a konyhát.
Pedig még csak tíz körül voltam.
Hogy nem félt, hogy leég a ház?
Én rettegtem.
A zsírosbödönt a sötét spájzban tárolta,
ahová félttem belépni.
Nem az ő spájza volt, de a barna bödön az övé.
Anya már olajjal csinálta a rántottát.
Mert a zsír rákkeltő.
Évekig én is olajjal csináltam.
De most rájöttem, hogy zsírral finomabb.

Azt olvastam, hogy irdalják a holttesteket,
hogy könnyebben égjenek hamvasztásnál.
Nagyon lassan ég el egy emberi test.
Mama azt kérte, hamvasszuk el.
De végül koporsós temetése volt neki is,
mint mindannyiuknak, kivéve apát.

PROMÉTHEUSZ

Csak Kovács nagymamámat
láttam holtan, a többi halottamat nem.
Egy olyan sávba értem,
amikor még nem voltam
hozzá se túl kicsi, se túl nagy,
a szüleim már nem gondolták,
hogy nem nekem való látvány
egy halott szerettem holtteste,
de még nem volt akkora szavam,
hogy mondhassam: nem akarom.
Mint egy viaszfigura,
olyan idegen,
csak nem volt üvegszeme.
Vagy az volt.
A szeme csukva volt? Nem emlékszem.
Egy viaszfigura szeme, gondolom,
nem lehet csukva. De így hagyom.
A színe volt más. Szürkébb volt,
pirosabb. Ma már tudom, milyen nehéz
kikeverni a megfelelő árnyalatokat,
csináltam én is, mikor a kórházmúzeumban
raktunk össze kiállítási tárgyakat.
A szája is furcsa volt, úgy emlékszem.
Kitátották. Vagy úgy hagyták?
De lehet, hogy csak képzelem,
rosszul emlékszem erre is. A protézise
talán nem volt bent. Vagy bent volt.
Miért ne lett volna?
Ott feküdt a ravatalozóban, ez biztos.
Míntha aludna. De ha csak aludt,
miért raktuk a föld alá?
És miért nem hamvasztottuk el,
ha ő tűzben akart volna semmivé lenni?
Ha ő valamit máshogy csinált volna,
miért nem hagytuk neki legalább akkor?

Apa állítólag azzal zárta le a vitát, mikor
erről veszekedett nagypapámmal, hogy
„jó, de akkor téged hamvasztunk”.
Sokat nevettünk ezen.
Aztán apát kellett elhamvasztani.
Ha a nagyszüleim valamit máshogy csináltak volna,
akkor, amikor még a szüleim sem éltek,
én most nem élnék. Mit éreznék most,
ha nem volnék? Hülye kérdés, de érdekel.
Ha nem védekeznénk, szerintem
hányadikra sikerülne, kérdezi Ildi,
én meg mondom neki,
harmadikra vagy negyedikre.
Szerinte elsőre.
Mennyi minden után
mosolygunk majd ezen.